

דף ו.

עין משפט א. ב.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ב ה"ו

עין לעיל דף ה: עין משפט ה

שו"ע יו"ד פימן שמו פ"ו

עין לעיל דף ה: עין משפט ג

דף ו:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מאכלות אפורות פט"ו הל"ד

**בְּשֵׁר נְבִלָה מְלִיחַ שׁ שְׁנִבְלָל עָמוּ בְּשֵׁר שְׁחוּטָה הָרִי זֶה
נֶאֱסָר. מִפְּנֵי שֶׁתְּמַצִּית הַנְּבִלָה נְבִלְעַת בְּגוּף בְּשֵׁר**

ש. כסף משנה: בשר נבלה מליח וכו'. בפרק כל הבשר (דף קי"ב:;) רב מרי בר רחל אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר טריפה אתא לקמיה דרבא א"ל הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן ופירש"י אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר נבלה ובכלי מנוקב [כמשפט המולחים בשר] וקא מיבעיא ליה מי אמרינן כי היכי דגבי דם לא חיישינן לדילמא פלט עליון ובלע תחתון דאמרינן כל זמן שטרודים בפליטה אינם בולעים ושניהם נחים יחד מפליטתן הכא נמי ל"ש או לא וכו' לאסור צירן ורוטבן וכו' וכיון דצירן אסור מיתסר הבשר השחוט מחמת ציר הטריפה שהוא נוח ליבלע מן הדם. ובגמרא (דף קי"ג) מתיב אהא דרבא מדתניא דג טהור שמלחו עם דג טמא מותר מאי לאו שהיו שניהם מלוחים לא כגון שהיה טהור מליח וטמא תפל והא מדקתני סיפא אבל אם היה טהור מליח וטמא תפל מכלל דרישא כששניהם מלוחים עסקינן פרושי קא מפרש טהור שמלחו עם דג טמא מותר כיצד שהיה טהור מליח וטמא תפל ופירש"י תפל מבלי מלח דהשתא לא פליט טמא מידי אבל שניהם מלוחים דטמא נמי פליט אסור וכ"ש טמא מליח וטהור תפל. וכתב הרשב"א בת"ה מוקי בגמרא רישא דוקא בשהיה טהור מליח וטמא תפל דכל שהוא מליח פולט ומבליע חבירו ואינו מחממו כ"כ שיהא פולט אלא מעט ואידי דטריד לפלוט אינו בולע אותה פליטה מועטת שחבירו פולט. וי"ל נמי שחבירו אינו חם כ"כ שיהא פולט כלל וסיפא דסיפא כשהיה טמא מליח וטהור תפל ולפיכך אסור שהטמא שהוא מליח פולט ומבליע את הטהור וה"ה כשהיו שניהם מלוחים ולא אמרי' אידי דטריד טהור למפלט לא בלע שלא אמרו אלא גבי דם דשריק אבל גבי ציר ורוטב אסורים דמסרך סריכי אא"כ במקום פליטה מרובה כפליטת דם הכבד שאמרו הכבד אוסרת ואינה נאסרת עכ"ל. וכתבו התוס'

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַשְּׁחוּטָה וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד כָּאֵן לֹא עַל הַטַּעַם וְלֹא עַל
הַשְּׁעוֹר. וְכֵן בְּשׂוֹר דָּג טָמֵא מְלִיחַ שְׁנִבְלָל עִמּוֹ דָּג תְּפִל
טָהוֹר נֶאֱסָר מִפְּנֵי צִירוֹ. אָבֵל אִם הָיָה הַמְּלִיחַ טָהוֹר
וְהַתְּפִל דָּג טָמֵא לֹא נֶאֱסָר הַמְּלִיחַ [אֵף עַל פִּי] שֶׁהַתְּפִל
בוֹלַע מִן הַמְּלִיחַ [אֵינּוּ בוֹלַע כֹּל כֶּךָ שֶׁיִּחְזֹר וַיִּפְלֹט]. דָּג
טָמֵא שֶׁכִּבְשׂוֹ עִם דָּג טָהוֹר הַכֹּל אֶסּוֹר אֲלֵא אִם כֵּן הָיָה
הַטָּמֵא אֶחָד מִמָּאֲתִים מִן הַטָּהוֹר:

והרא"ש טהור מליח וטמא תפל מותר גבי מליח כרותח לא שייך לא עילאה גבר ולא תתאה
גבר ואפי' קליפה לא בעי והא דאמרינן גבי תתאה גבר או עילאה אדמיקר ליה בלע היינו
כחום של צלי עכ"ל. וגבי דג טמא שמלחו עם דג טהור כתב הר"ן משמע דבקליפה סגי
דבכל איסור שעל ידי מליחה סגי ליה בקליפה וכן דעת הרא"ה אבל הרמב"ן מחמיר ואומר
דהכא כוליה חיים מרוב טיפות מלוחות שהן חמות בעצמן ומדברי רבינו נראה שהוא סובר
שהכל נאסר כדברי הרמב"ן ואינו נותר לא בקליפה ולא בנטילת מקום ואינו מתבטל בס'
ואע"פ שכתב בפרק שביעי אין מולחין חלבים עם הבשר ולא מדיחין חלבים עם הבשר
וכתב ה"ה שנראה מדבריו שאם עבר ומלח לא נאסר הבשר י"ל דהתם מיירי בחלבים שאין
חייבים עליהם כרת וכמ"ש קודם לכן בסמוך יראה לי שכל אלו החוטין והקרומות וכו'
ואע"פ שחזר וכתב וכן אין מולחין את הבשר קודם שיסיר ממנו את הקרומות איכא למימר
דתרי גווני מליחת החלבים עם הבשר איכא אחת שהוסרו ובהיא מיירי רישא ואחרת קודם
שהוסרו ובהכי מיירי בסיפא א"נ דהתם מיירי במליחת החלבים שהיא כל דהו והכא במליח
שאינו נאכל מחמת מלחו א"נ דבפרק שביעי לא במולח החלבים כלולים עם הבשר מיירי
אלא במולחם בפני עצמם אלא שהם קרובים לבשר וחייש דילמא אתי למיגע ולא אדעתיה
ומהאי טעמא בפרק זה כתב בשר נבלה מליח שנבלל עמו בשר שחוטה ובפרק שביעי כתב
אין מולחים חלבים עם בשר ולא הזכיר לשון בלילה. ועל פי הדברים האלה לדעת הרמב"ם
דגים ועופות שמלחם זה עם זה דגים כלם אסורים ואע"פ שלא כתב כן בפירושו כשכתב
דין זה בפ' ו' ממ"ש בפרק זה גבי בשר שחוטה שנמלח עם בשר נבלה נלמוד מדין זה
שדבר הנאסר על ידי מליחה נבלע בכל גופו ומיהו יש לדחות שלא אמר רבינו כן אלא
בנבלה ודג טמא ודכוותיהו אבל בדם לא משום דמישרק שריק ואינו מפעפע ואינו אוסר
אלא כדי קליפה ודעת הרא"ש בפרק ג"ה כדעת הרשב"א והר"ן דאין להחמיר ברותח
דמליחה וסגי בקליפה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן ע"ג

ג. ד. בשר כשר שמלחו עם בשר טריפה, או שהטריפה מלוחה והכשר תפל והם נוגעים זה בזה אסור כדי קליפה **ה** שאע"פ שאינו בולע מדם הטריפה בולעת מצירה. אבל אם החתיכה הכשרה מלוחה והטריפה תפלה **א** מותרת בהדחה בלא קליפה בין שנתן הכשרה למעלה בין למטה. ויש אוסרים בנוגעים זה בזה **ב** ולא התירו אלא בעומדים בכדי שפליטתו של זה נוגעת בפליטתו של השני.

הגה: אם הטריפה מלוחה והכשרה תפלה אפי' בעומדים בסמוך בכדי שפליטת אחד תיגע בפליטת השני אסור. ועיין בסי' ק"ה **ג**.

ת. מגמ' חולין קי"ב וקי"ג מעובדא דמרי בר רחל שם. אם יש ספק אם נמלחה חתיכת בשר כשרה עם חתיכת נבלה או טריפה אסור דהוי ספיקא דאורייתא ולחומרא, אבל אם יש ספק אם נמלח דג טהור עם דג טמא מותר כיון שציר דג טמא מדרבנן הוי ספיקא דרבנן ולקולא. ט"ז ס"ק ט'.

א. ולזה כתב הרבנותא אפי' נוגעים זה בזה ולא אמרינן מתוך נגיעתו יחשב התפלה רותח ויפלוט. כף החיים אות כ"ט.

ב. הר"ן וסה"ת, ובסי' ק"ה סעיף יו"ד סתם מר"ן כסברא הראשונה, וכן בסי' צ"א סעיף ה' כתב כן. ש"ך ס"ק י"ט.

ג. ששם בסעיף יו"ד פסק הרמ"א דיש להחמיר שלא במקום הפ"מ כסברא האחרונה. ש"ך ס"ק כ'.

שו"ע יו"ד סימן פ"א

א. חלב בהמה וחיה טמאה או טריפה אסורים ^ד כבשרה. וה"ה צירה ^ה
 ומי רגליה ^ו. ויש מי שמתיר ^ז במי רגליה. אבל מי רגלים של אדם ^ח
 לדברי הכל מותרים.

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"ט ה"א

בָּשָׂר בְּחֵלֶב אֶסוּר לְבַשְׂלוֹ וְאֶסוּר לְאָכְלוֹ מִן הַתּוֹרָה.
 וְאֶסוּר בִּהֲנָאָה. וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ. וְאֶפְרוּ אֶסוּר כְּאֶפֶר כָּל
 הַנִּקְבְּרִין. וְמִי שֶׁיִּבְשַׁל מִשְׁנֵיהֶם כְּזֵית כְּאֶחָד לִוְקָה שְׁנֵאמַר
 (שמות כג-יט) (שמות לד-כו) (דברים יד-כא) 'לֹא
 תִבְשַׁל גְּדֵי בְּחֵלֶב אֲמוֹ'. וְכֵן הָאוֹכֵל כְּזֵית מִשְׁנֵיהֶם

ד. מבכורות דף ו'. ובחולין קט"ז ע"ב. ואסורין מן התורה אלא שאין לוקין עליו. כ"כ
 הרמב"ם בפ"ג מהלכות מאכלות אסורות הלכה א'-ו'.

כתב בלק"ט ח"א סי' ר"ץ מי שיש לו חולי צרות החזה וחולי האזמה ורפואתו לשתות
 כמה ימים חלב אתון, מותר לשתותו שהחולי מסוכן ורפואתו אמיתית והיום נהגו הרופאים
 לתת אותו לשאר חולים כי כן יסדרו חכמי הרפואה ע"פ הנסיון, מ"מ רופאי ישראל לא יתנו
 אותו רק לחולה שיש בו סכנה וידוע שרפואה זו אמיתית לחולה זה. וצריך שיאמר הדבר
 רופא מומחה אבל לא אשה שעושה עצמה לרופאה. כף החיים אות ב'.

ה. שהיוצא מן הטמא טמא, והיש מי שמתיר ס"ל כיון שאינם באים מגופה רק ממה
 שהכניסה לגופה ע"כ מותר. ט"ז ס"ק א'.

ו. ואם נפל לתבשיל ויש רוב כנגדו י"ל דשרי כמו בזבובים, בסי' ק"ד. כף החיים אות
 ה'.

ז. כך נראה מדברי הרא"ש ומשמע אפי' מי רגלים של חמור, והיא דעת הרמב"ם אבל אין
 כן דעת כל הפוסקים דס"ל דמי רגלים של חמור כיון שעכורים דמי לחלב ואסורים
 אפי' לחולה אם אין בו סכנה. ש"ך ס"ק ב'. ואין למחות במי שמורה היתר לחולה אפי'
 שאין בו סכנה. פר"ח אות ב'.

ח. מ"מ יש להחמיר משום בל תשקצו אבל לחולה אפי' שאין בו סכנה מותר. ש"ך ס"ק
 ג'. דכל העושה לרפואה לא שייך "בל תשקצו".

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

מִהַבְּשָׂר וְהַחֵלֶב שֶׁנִּתְּבַשְׂלוּ כְּאֶחָד לֹקְהָ וְאָף עַל פִּי שְׂלֵא בְּשֵׁל:

שו"ע יו"ד סימן פז ס"א

א. כתוב בתורה ט "לא תבשל גדי בחלב אמו" ג' פעמים. אחד לאיסור בישול, אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה. ואמר הכתוב אכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול, אבל חכמים אסרוהו בכל ענין.

ט. מברייטא חולין קט"ו. כל האוכלין האסורין אינו חייב עליהם עד שיאכל אותן דרך הנאה חוץ מבשר בחלב וכלאי הכרם לפי שלא נאמר בהם אכילה ובא לאסור אותן אפי" ש לא כדרך הנאה. הרמב"ם פי"ד ממאכלות אסורות הלכה יו"ד. כגון עירב בו דברים מרים או הסריח ונפסד ובטל מאוכל אדם ואכלו דבשאר איסורים פטור ובבשר בחלב וכלאי הכרם חייב. שם ברמב"ם הלכה י"א.

י. וקוברין אותו, ואפרו אסור כאפר כל הנקברים, והיינו לכתחילה צריך לקוברו ולא לשורפו ובדיעבד אם שרפו אפרו אסור כדאיתא בסוף תמורה.

גם אחרי שהסריח אם אכלו בחולה שאין בו סכנה לוקה. בשר בחלב שאסר בהנאה היינו אפי' ליתנו לעכו"ם או לכלב דעלמא שאינו נהנה ממנו כלל אסור ולכן נהגו לשפוך אותו בבית הכסא, דברחוב אפי' אין שם כלב אסור. כף החיים אות ד'.

בשר בחלב שנאסר בהנאה ואח"כ נתערבה החתיכה בתבשיל ירקות וכדומה ויש בו בנותן טעם מותר למכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו. פר"מ בפתיחה.

כ. ולא ע"י מליחה וכבוש. ש"ך ס"ק א'. אבל מדרבנן אסור בכל ענין. ב"ח. ושיעור הבישול לא צריך שיתבשל שיעור כמאכל בן דרוסאי אלא כל שנפל חתיכת בשר בכלי ראשון של חלב אפי' הסירה מיד אסורה באכילה והנאה אף שלא היה שלישי בישול ודלא כהפ"ח באות ג', כך העלה הפר"מ בפתיחה אות ג'.

וחצי שיעור מכזית בשר בחלב אסור מן התורה אבל אם חצי שיעור בבשר בחלב, אסור מן התורה גם בבישול ובהנאה איכא פלוגתא בזה. כף החיים אות ט'.

הגה: כל בשר שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה ל.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"ג ה"ג

דְּבֶשׁ דְּבוּרִים וְדֶבֶשׁ צְרָעִים מִתָּר מִפְּנֵי שְׁאִינוֹ מִתְמַצֵּית
גוֹפֶן אֶלָּא כּוֹנְסִין אוֹתוֹ מִן הָעֲשָׂבִים בְּתוֹךְ פִּיהֶן וּמְקִיאִין
אוֹתוֹ בַּכּוֹרֶת כְּדֵי שְׂיִמְצְאוּ אוֹתוֹ לְאָכֹל מִמֶּנּוּ בִּימוֹת
הַגְּשָׁמִים:

שו"ע יו"ד סימן פא פ"ח

ה. יא. דבש דבורים מותר אע"פ שגופי הדבורים מעורבים בו, ואע"פ
שכשמפרישין הדבש אח"כ מחממין ומרתיחין אותם מותר משום
דהוי נותן טעם לפגם מ.

ל. ע"כ בשר בחלב ע"י מליחה או כבישה שאינו אסור באכילה אלא מדרבנן מותר בהנאה.
כמ"ש בסי' צ"א סעיף ח'. ויזהר לתת אותם לגוי לפני הבישול אחרי כבישה או מליחה
שלא יתחייב מדין מבשל בשר בחלב. כף החיים אות י"ב.
נפלה חתיכת בשר לחלב ונאסרה ואח"כ נפלה אותה חתיכה לחלב אחר עד מאה פעמים
אסור הכל דבבשר בחלב מן התורה חתיכה נעשית נבלה בפר"מ בפתיחה ד"ה טעם כעיקר.
המבשל בשר בקדרה חלבית בת יומא ודאי הוי דרך בישול. כף החיים אות י"ד.
קדרה חדשה שהיה כבוש בה חלב מעת לעת ואינה בת יומא ובישלו בה בשר בהמה אסור
בהנאה דאף דבלעה הקדרה ע"י כבישה הרי פולטת אח"כ בבישול, ואם היה בשר עוף,
אסור באכילה ומותר בהנאה ובהפ"מ יש להקל גם בבשר בהמה משום דאין כבישה בכלים.
כף החיים אות ט"ו.

חמאה שנתבשלה בסיר בשרי בן יומו אסורה אפי' בהנאה ואפי' לנר חנוכה אף דמצוות
לאו ליהנות ניתנו מ"מ אסור כיון דבנר חנוכה צריך שיעור ובבשר בחלב אסור בהנאה
דבעינן מיכתת שיעוריה. פ"ת אות ד'. כף החיים אות ט"ז.

מ. מגמ' בכורות דף ז'. ופי' שגופי הדבורים פוגמים הדבש, ומותר, כמו בסי' ק"ג. ש"ך
ס"ק כ"ז.

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מאכלות אפורות פ"א ה"ו

בְּהֵמָה טְהוֹרָה שְׂלֵדָה או שְׂנֻמָּצָא בַּהּ בְּרִיָּה שֵׁשׁ לָהּ שְׁתֵּי
גִבִּין וְשְׁתֵּי שְׁדָרוֹת אֲסוּרָה בְּאֲכִילָהּ. וְזוֹ הִיא הַשְּׂסוּעָה
שְׂנֻאָסָרָה בַּתּוֹרָה שְׂנֻאָמֵר (דברים יד-ז) 'אֵת זֶה לֹא
תֹאכְלוּ מִמֶּעֲלֵי הַגֶּרֶה וּמִמִּפְרִי־סֵי הַפָּרְסָה הַשְּׂסוּעָה' כְּלוּמַר
בְּרִיָּה שְׂנוּלְדָה שְׂסוּעָה לְשְׁתֵּי בְּהֵמוֹת: